

Få hela storyn

Starta din prenumeration

Prenumerera

Dagens Samhälle

Meny ≡

Sjukvård

Fri tandvård för fler unga kan öka klyftorna

Den höjda åldersgränsen för barn och ungdomars tandvård riskerar att minska valfriheten och fördjupa existerande klyftor. För att privattandläkare ska ha möjlighet att fokusera på den växande gruppen unga med dålig tandhälsa krävs även en rörlig ersättning, skriver Privattandläkarna.

Publicerad: 12 december 2017, 05:30

Det här är opinionsmaterial

Åsikterna som uttrycks här står skribenten/skribenterna för.

Den omfattande förändringen av barn- och ungdomsvården gör att vi måste se över ersättningssystemen, skriver Privattandläkarna.

Foto: Mostphotos

Ämnen i artikeln: **Tandvård**

År höjdes åldersgränsen för den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården till 21 år. Under de närmaste åren höjs den ytterligare i ett par steg för att till slut omfatta alla till och med det år de fyller 23. Höjningen av åldersgränsen inom barn- och ungdomstandvården är den största förändringen av svensk tandvård sedan tandvårdsreformen 2008. Den leder till att en betydande del av finansieringsansvaret för svensk tandvård flyttas från staten till landstingen/regionerna.

Denna omfattande förändring av barn och- och ungdomstandvården kräver en översyn av landstingens ersättningssystem. I dag är ersättningen utformad på ett sätt som, dels riskerar att skapa en ojämlik tillgång till tandvård, dels riskerar att slå undan benen för de privata tandvårdsföretagen. En förklaring till den ojämna tillgången är att dagens ersättningssystem ger otillräckliga ekonomiska incitament för att fokusera på barn med sämre tandhälsa än genomsnittet. Det finns också en betydande risk att privata vårdgivare tvingas avstå från att teckna avtal gällande barn- och ungdomar då ersättningen inte täcker kostnaden för utförd tandvård.

En bidragande orsak till dagens problem är att kapiteringsmodellen (dvs en fast ersättning per patient/barn, oavsett vårdbehov) är utformat för en tid när det rådde förhållandevis små skillnader i vårdbehov inom gruppen. I dag har spridningen mellan individerna inom gruppen ökat, och då fungerar inte systemet som tänkt.

Privattandläkarna befärar att de ersättningssystem som i dag tillämpas snarare riskerar att fördjupa existerande klyftor. I förlängningen hotas konkurrensneutraliteten och patienternas valfrihet. I dag går barn- och ungdomstandvården med förlust i ungefär hälften av landstingen, men folktandvården täcker den underfinansierade barn- och ungdomstandvård genom överskott från andra områden.

Av detta skäl har Privattandläkarna valt att göra en översyn av de existerande modellerna för att se hur dessa skulle kunna anpassas till förändrade ansvarsområden och nya demografiska förutsättningar. Nationalekonomen Mattias Lundbäck har i **rapporten Framtidens tandvård** för barn och unga analyserat dagens ersättningsmodeller och med hjälp av tidigare studier, från bland annat Socialstyrelsen och Försäkringskassan, kartlagt modellernas

inneboende problem. Mattias Lundbäcks tankeväckande slutsats är att landstingen bör låna element från vuxentandvårdens ersättningssystem för att motverka tendenser till segregation och uppdelning.

Privattandläkarna anser, mot bakgrund av de uppenbara brister som finns i dag, att dagens ersättningssystem med fasta ersättningar per patient behöver kombineras med rörlig ersättning för utförda åtgärder för patienter med mer omfattande behov av tandvård. Detta är desto mer angeläget då tandvården står inför stora utmaningar på grund av flyktingkrisen 2015, som medfört att andelen barn med dålig tandhälsa ökar påtagligt.

Dagens resursfördelningssystem gör att privata vårdgivare riskerar att behöva avstå från att bedriva barn- och ungdomstandvård. Folktandvården får då ett oproportionerligt stort ansvar och detta kan i sin tur leda till påfrestningar för de valfrihetssystem som redan är etablerade inom barn- och ungdomstandvården.

Med den här rapporten vill Privattandläkarna uppmärksamma landsting och regioner på ett problem som blir allt mer akut och samtidigt peka på att regeringens mål om en jämlik välfärd och en tillgänglig tandvård för barn- och unga hotas om det inte på lokal nivå genomförs förändringar av befintliga ersättningssystem. Utan ett väl fungerande ersättningssystem, som tar hänsyn till ekonomiska realiteter, kommer barn- och ungdomstandvården obönhörligen att drabbas av försämringar. Vårt förslag är därför att landstingen/regionerna bör ta fram en ny, modernare ersättningsmodell som är en blandning av kapitations- och åtgärdsersättning.

Merit Lindberg, vd, Privattandläkarna

Lars Olsson, näringspolitisk chef, Privattandläkarna

Det här är opinionsmaterial

Åsikterna som uttrycks här står skribenten/skribenterna för.

Ämnen i artikeln: **Tandvård**

Mer inom ämnet

"Vården måste lyssna när utsatta kvinnor berättar"

Sjukvård Jona Elings Knutssons krönika i "Gynstolen ser jag manssamhällets härjningar" har på kort tid fått ett enormt genomslag och delats 40 000 gånger i sociala...

Ge Östersjön en nystart med syresättningsprojekt!

Sjukvård Det räcker inte att minska utsläppen, nu behövs också aktiva åtgärder för att vända den negativa utvecklingen och låta Östersjöns bottenmiljö återhämta sig, skriver Lars-Axel...

Rätten till fast läkarkontakt måste stärkas

Sjukvård Det som i andra länder är en självklarhet – att man har en egen läkare som känner till ens medicinska historia är ovanligt i Sverige.

Andra läser också

Agenda 2030: Så ligger din kommun till i rankningen - "Visar något jag är rädd för"

Hållbarhet Bottenlistan ser likadan ut när Dagens Samhälle åter rankar hur kommunerna ligger till gällande Agenda 2030-variablerna. Kramfors och Markaryd hamnar sist när socioekonomiska faktorer obarmhärtigt...

Utredning: Kommunerna ska styra med tioårsplan

Kommunal ekonomi Kommunerna måste bli mer långsiktiga och ska härnäst styra sin ekonomi med en rullande tioårsplan, föreslår den statliga utredningen av balanskravet. En statlig myndighet ska...

ANALYS: "Finansministern saknar tillit till kommunsektorn"

Kommentar Regeringens budgetförslag är sprängfyllt med reformer för kommunala välfärden. Det är samtidigt sprängfyllt av ny, detaljerad statlig styrning. Tillitsbaserat? Inte så värst.

Dagens Samhälle har temavecka om hållbarhet och Agenda 2030

Hållbarhet Den här veckan har Dagens Samhälle ett tema på webben om hur svenska kommuner jobbar för att de ambitiösa målen i Agenda 2030 ska nås.

Lediga jobb

Omsorgschef

Älvkarleby kommun

Skutskär

Förbundsdirektör

Södertörns brandförsvarsförbund
Vårby

Vd

Svenska Kommun Försäkrings AB
Gävle

Geolog

SGU Sveriges geologiska undersökning
Uppsala, Göteborg, Lund eller Malå

Samhällsekonom

SGU Sveriges geologiska undersökning
Uppsala, Göteborg, Lund eller Malå

Se alla lediga jobb →

Chefredaktör och ansvarig utgivare:
Christina Kennedy

Dagens Samhälle 113 90 Stockholm
© Copyright 2021 Dagens Samhälle

Kundservice

kundservice@dagenssamhalle.se

08-409 320 10

Om

[Bli prenumerant](#)

[E-tidning](#)

[Kontakta oss](#)

[Tipsa oss](#)

[Annonsera](#)

[Lediga jobb](#)

[Alla ämnen](#)

[Personuppgiftspolicy](#)

[Cookies](#)

[Om annonser](#)

[RSS](#)

Mer från Dagens Samhälle

[EU](#)

[Migrationspolitik](#)

[Ekonomisk politik](#)

[Bostadspolitik](#)

[Energipolitik](#)

[Kommunpolitik](#)

[Integrationspolitik](#)

[Välfärdspolitik](#)

[Skolpolitik](#)

[Lokalpolitik](#)

[Kulturpolitik](#)

[Jämställdhetspolitik](#)

[Regionernas ekonomi](#)

[Regionalpolitik](#)

Kommunalpolitik

Populära ämnen

Socialtjänsten

Svenskt näringsliv

Infrastruktur

Debatt

Upphandling

Arbetslöshet

Äldreomsorg

Kompetensutveckling

Gängkriminalitet

Arbetsmarknad

Kompetensförsörjning

Kommunala bolag

Gästkrönikor

Årets Superkommuner

Se fler branschtitlar från Bonnier News

fast
nytt

Resumé